

EL MATERIAL VEGETAL D' ESPECIES FORESTALS

La utilització de llavors, plantes ó qualsevol altre tipus de material vegetal (MV) és un factor bàsic en l'àmbit forestal. El ventall de funcions: econòmiques, ecològiques, socials, mediambientals i culturals que exerceixen els boscos, fan que el MV de les espècies que s'emprin en silvicultura sigui de qualitat i alhora, el més adequat a les condicions del medi on es tingui que implantar per tal de garantir la gestió sostenible, la millora i conservació dels recursos genètics forestals.

La producció de MV, de la gran majoria d'espècies emprades en l'àmbit agroforestal, comporta un seguit d'activitats, inversions, temps, equips humans especialitzats així com una interdependència entre els diferents sectors implicats que fa necessària la regulació del sector. Aquest marc legal queda recollit en la Llei 30/2006, de 26 de juliol, de llavors, plantes de viver i recursos fitogenètics.

Altres disposicions que normalitzen la producció de MV, són:

La Llei 3/2000, de 7 de gener sobre el règim jurídic de protecció de les obtencions vegetals. El Reial Decret 58/2005, de 21 de gener, sobre sanitat vegetal i, l' Ordre de 28 de setembre de 1998 de creació del Registre Oficial de Proveïdors de Material Vegetal.

Les característiques pròpies dels diferents sectors productors fan que, a part del marc legal general, cadascun d'ells disposi de normativa específica. En el cas concret de les espècies forestals aquesta regulació ve donada pel **Reial Decret 289/2003, de 7 de març, sobre comercialització dels materials forestals de reproducció** que incorpora, a la legislació espanyola, la Directiva 1999/105/CE sobre comercialització de materials forestals de reproducció. El present Reial Decret regula 68 espècies forestals a més de totes les espècies del gènere *Populus* i els seus híbrids artificials, totes les espècies del gènere *Juglans* i els híbrids artificials entre aquestes espècies així com els híbrids de *Castanea*.

Tot MV de qualsevol de les espècies i/ó híbrids citades en el paràgraf anterior ha de procedir dels anomenats materials de base (MB) els quals han d'haver estat autoritzats(*) prèviament.

Els MB, són fonts llavoreres, rodals, clons, barreges de clons ó progenitors de família a partir dels quals s'obté el MV per a produir les plantes que s'implanten en les restauracions i/ó repoblacions.

Els MB poden originar MV forestal de les categories: identificada, seleccionada, qualificada ó controlada. Els requisits que s'exigeixen als MB, per a la seva autorització, estan en funció de la categoria del MV a obtenir.

El MV ha d'anar degudament identificat amb una etiqueta i un document del proveïdor. Aquests documents identifiquen i donen informació a l'usuari sobre l' origen, categoria, proveïdor, tipus de MB del que procedeix, número de lot i quantitat, entre altres.

El Reial Decret 289/2003 preveu l'establiment d'un Sistema Oficial de Control, que cada Comunitat Autònoma s'encarrega d'executar. Aquest sistema ha de garantir la traçabilitat del MV forestal al llarg de tot el procés productiu, fins l'entrega a l'usuari final. A Catalunya, l'òrgan responsable n'és la Unitat de Control del Material Vegetal, del Servei de Producció Agrícola, del Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca, Alimentació i Medi Natural.

Tot proveïdor ha de complir la normativa establerta pel que fa a la producció i comercialització de MV forestal.

Com a usuaris, a l'hora de fer qualsevol actuació en l'àmbit forestal que comporti utilitzar aquest MV cal considerar, tant des de l'aspecte tècnic com legal, qüestions com:

- Quines són les espècies més adequades així com les procedències de les mateixes més adients a la zona on les volem implantar; per tal de facilitar-ne la seva adaptació.
- Quina és la normativa legal a la que estan sotmeses les espècies escollides.
Cal considerar que algunes espècies (ex.: *Salix* spp.) utilitzades habitualment en restauracions no estan regulades pel Reial Decret 289/2003 ni per cap altra normativa específica sobre la seva producció o comercialització. I pel que fa a l'aspecte sanitari, no totes les espècies regulades han d'anar acompanyades del passaport fitosanitari que preveu la normativa de sanitat vegetal.
- Què podem exigir al proveïdor respecte a l'origen i traçabilitat (etiquetatge, document d'acompanyament) del MV .
- Disponibilitat comercial de MV de la procedència escollida així com quantitats del mateix.
Degut a que es necessita un mínim de temps per a produir la planta i, aquest varia segons l'espècie, cal preveure amb l'antelació suficient les necessitats de MV.
- **Fer una previsió de les necessitats de material amb l'antelació suficient.** El gran nombre de MB autoritzats, fa econòmicament inviable als productors tenir a disposició dels usuaris MV de totes les procedències possibles. Per aquest motiu, és clau fer una correcta i adient previsió en el temps dels diferents tipus de materials així com de les quantitats dels mateixos que requerirem. Només d'aquesta manera i, en coordinació amb el proveïdor podrem disposar del MV més adient i amb les màximes garanties.

Mª Creu Bellera i Espuña
Tècnic de Control de Material Vegetal
Servei de Producció Agrícola
Departament d'Agricultura, Ramaderia,
Pesca, Alimentació i Medi Natural

(*) La competència d'autorització dels MB és de la Comunitat Autònoma on aquests es troben. Una vegada autoritzats es publiquen en el Diari Oficial respectiu i en el BOE. Aquesta autorització resta subjecta a inspeccions periòdiques mitjançant les quals es comprova que els MB continuen complint els requisits pels quals es van autoritzar; si no és així es procedeix a retirar-los-hi l'autorització.

Foto 1.- Recol·lecció de pinyes d' *Abies alba* en un rodal de la Cerdanya

Foto 2.- Rodal de *Pinus uncinata* per a l'obtenció de MV de categoria Seleccionada

Foto 3- Tasques d' identificació per a l'autorització de MB de poblacions naturals de *Populus nigra* al Noguera Pallaresa.

Foto 4- Viver per a producció de MV de categoria Qualificada de Juglans híbrids.